

ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ
УЧИТЕЉА И ВАСПИТАЧА

Бр. 26/20

4/12 2023 год.
БЕОГРАД, Краљице Наталије 43

ДЕКАНУ
И НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ УЧИТЕЉА И ВАСПИТАЧА У БЕОГРАДУ

Наставно-научно веће Факултета за образовање учитеља и васпитача у Београду именовало нас је у Комисију за припрему извештаја за избор једног сарадника у звању асистента за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*. По одлуци Декана Факултета, расписан је, и у Службеном гласнику, бр. 85, 6. октобра 2023. године, објављен конкурс. Комисија има част да у вези с тим поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се пријавио један кандидат: мср Лола Стојановић, асистент за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Факултету за образовање учитеља и васпитача у Београду.

Лола Стојановић је уз пријаву приложила:

- биографију,
- библиографију радова,
- копију свих објављених радова,
- копију дипломе о завршеним основним студијама Филолошког факултета Универзитета у Београду,
- копију дипломе мастер професора српског језика и књижевности,
- дипломски рад,
- мастер рад,
- пријаву теме докторске дисертације на Филолошком факултету.

Лола Стојановић рођена је 12. децембра 1993. у Нишу. Основну школу „Мирослав Антић“ и Прву нишку гимназију „Стеван Сремац“ завршила је у Нишу. На студије српске књижевности са јужнословенским књижевностима на Филолошком факултету у Београду уписује се 2012. године и завршава их 2017. године са

просечном оценом 9 (девет). Дипломски рад „Анцилијарна љубав у романима *Нечиста крв* и *Друга књига Сеоба*“ одбранила је код ментора проф. др Александра Јеркова на предмету Српска књижевност XX века, на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима. Академске мастер студије на истом факултету, на модулу Српска књижевност, завршила је 2019. године са просечном оценом 10 (десет), одбравивши под менторством проф. др Александра Јеркова мастер рад на тему „Конструкт детињства у одабраним приповеткама Иве Андрића (Интерпретативни и методички аспект)“. Исте године уписала је докторске академске студије, модул Српска књижевност на којем је све испите положила до септембра 2021. године са просечном оценом 10.

Од 22. августа до 2. септембра 2016. године учествовала је на 45. семинару Загребачке славистичке школе у Дубровнику, као стипендиста Филолошког факултета у Београду. Похађала је 45 сати наставе (предавања и лекторске вежбе). Водитељ Загребачке славистичке школе био је проф. др Твртко Вуковић.

Од маја 2018. до јануара 2019. године радила је као наставник српског језика и књижевности у Основној школи „Краљ Александар I“ у Београду.

На Факултету за образовање учитеља и васпитача у Београду ради од 9. јануара 2019. године, прво као сарадник у настави на предмету *Методика развоја говора II* у Београду и у наставном одељењу у Вршцу, на предметима *Методика наставе српског језика и књижевности I* и *Методика наставе српског језика и књижевности II*. Потом је као сарадник у настави ангажована на предметима *Методика наставе српског језика и књижевности II* у Београду и у наставним одељењима у Вршцу и Новом Пазару на предметима *Методика наставе српског језика и књижевности I* и *Методика наставе српског језика и књижевности II*, а на овим предметима ради и даље, у звању асистента за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* од 24. децембра 2020. године. Током рада на факултету Лола Стојановић је студентима држала теоријске и инструктивне вежбе, посматрала и анализирала њихов рад на практичним вежбама у школама вежбаоницама, као и на методичкој пракси на завршној години основних студија. Њен рад су студенти на последњој евалуацији која се односи на школску 2021/22. годину оценили просечном оценом 4,43.

Област њеног научног интересовања је проучавање књижевног текста уопште а посебно у настави, с обзиром на улогу коју има и може имати књижевност у образовном процесу, у одрастању младих читалаца и обликовању зреле личности. Неке од нарочито важних проблемских области у њеном проучавању књижевности су питања идентитета у књижевним делима (првенствено у књижевности за децу и младе), конструкција детињства, мотивације обликовања човекове осећајности у књижевном делу, а утицај наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе на идентитетско развијање ученика је стално у фокусу њених истраживања. Тема докторске дисертације коју је пријавила на Филолошком факултету у Београду је „Тумачење обликовања идентитета књижевног јунака у савременој критици и у школи (дела Бранка Ђорђића, Иве Андрића и Данила Киша у школским програмима; интерпретативни и методички аспекти)“ под коменторством проф. др Александра Јеркова и проф. др Зоне Мркаљ.

Лола Стојановић је учествовала на више научних скупова:

1. *Міжнародна конференція молодих сербістів. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка.* Кијев, 19. април 2017. године. Тема излагања: „(Де)конституција идентитета у Швабици Лазе Лазаревића“.
2. *XVII Міжнародних славістичних читань памяті академіка Леоніда Булаховського.* Кијев, 21. април 2017. године. Тема излагања: „Постмодернистичке одлике у романіма *Фама о бициклістіма* Светислава Басаре и *Природни роман* Георгіја Господінова“.
3. *Наука и савремени универзитет – STUDKON 3.* Филозофски факултет у Нишу, новембар 2017. године. Тема излагања: „Лалићево *Писмо из угла француске нове критике*“.
4. *Језик, књижевност, теорија.* Филозофски факултет Универзитета у Нишу, април 2018. године. Тема излагања: „Постхерменеутичка теорија (српске) књижевне имагинације“.
5. *Фilm и књижевност.* Институт за књижевност и уметност у Београду, новембар 2018. године. Тема излагања: „Функција кадра у дијалогу романа *Нечиста крв* и његове филмске адаптације *Софка*“.

6. Међународно саветовање о књижевности за децу и младе са темом *Жанрови књижевности за децу и жанровска књижевност*, Међународни центар књижевности за децу „Змајеве дечје игре”, Нови Сад, 10 и 11. јун 2021. године. Тема излагања: „Постмодернистичко прекорачење граница жанра: децентрирани женски субјекти у *Крвавој одаји* Анђеле Картер”.
7. *Поетика Мирослава Антића*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, 16. 11. 2021. Тема излагања: „Маргинализовани субјекти збирке *Гарави сокак: Обрада на часу и рецепција*”.
8. Међународно саветовање о књижевности за децу и младе са темом *Змајевито доба – нова читања европске бајке и фантастике*, Међународни центар књижевности за децу „Змајеве дечје игре”, Нови Сад, 8. и 9. јун 2022. године. Тема излагања: „Преобликовање бајке у драми *Брод за лутке* Милене Марковић”.

Лола Стојановић је у научним зборницима и часописима објавила и на конкурс доставила следеће радове:

- научни радови у часописима

1. „Књижевни текст и вредности које пружа у предшколском васпитању и образовању”, у: *Методичка теорија и пракса*, Учитељски факултет Универзитета у Београду, бр 1/2019, Вол. 13, Београд, 2019, стр. 45–62. УДК 82:028:373.2, YU ISSN 0354/9801. (M53)
2. „Постмодернистичко прекорачење граница жанра: децентрирани женски субјекти у *Крвавој одаји* Анђеле Картер”, *Детињство*, број 1, Нови Сад, 2021, стр. 43–56. УДК 821.163.41-343.09. (M51)
3. „Конструкт детињства у Андрићевој приповеци „Деца”: Интерпретативни и методички аспекти”, *Књижевна историја*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 53, број 173, 2021, стр. 135–157. УДК 821.163.41.09-32. (M23)
4. „Преобликовање бајке у драми *Брод за лутке* Милене Марковић”, *Детињство*, број 2, Нови Сад, 2022, стр. 147–158. УДК 821.163.41-93-2.09. (M51)

5. „Идеологија и сексуалност у филму *Човек није тица* Душана Макавејева”, *Хрватски филмски љетопис*, 112/2022, Загреб, 2022, стр. 46–64. УДК 791.43/45. (M22)
6. „Могућности коришћења анимираног филма у предшколском образовању и разредној настави у Србији – неколико америчких примера”, *Хрватски филмски љетопис*, 113/2023, Загреб, 2023, стр. 53–70. УДК 373.2/.3:791.228(497.11) (M22)

- научни радови у зборницима

1. „Постмодернистичке одлике у романима *Фама о бициклистима* Светислава Басаре и *Природни роман* Георгија Господинова”, у: О. Л. Паламарчук (ур.), *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур*, бр. 33, Київ, 2017, стр. 286–302. УДК 81-115:82.091=16, ISSN 2075-437X. (M33)
2. „(Де)конституција идентитета у *Швабици* Лазе Лазаревића”, у: Д. Ајдачић (ур.), *Зборник младих србиста* 2, зб. 41, Кијев, 2017, стр. 60–80. УДК 82:811.163.41(082), ISBN 978-617-7480-65-4. (M33)
3. „Постхерменеутичка теорија (српске) књижевне имагинације”, у: Лопичић, В. Мишић Илић, Б. (ур.), *ЈЕЗИК, књижевност, теорија = Language, Literature, Theory : тематски зборник радова*, Ниш: Библиотека Научни склопови / Филозофски факултет, 2019, стр. 417–429. УДК 821. 163.41.09, ISBN 978-86-7379-495-2, COBISS.SR-ID 275743756. (M33)
4. „Функција кадра у дијалогу романа *Нечиста крв* и његове филмске адаптације *Софка*” у: Грујић М. (ур.), *Фilm и књижевност : зборник радова*, Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020, стр. 561-572. ISBN 978-86-7095-272-0 (M33)
5. „Маргинализовани субјекти збирке *Гарави сокак*: Обрада на часу и рецепција”, *Антићеви простори детињства : зборник радова*, Београд: Учитељски факултет, 2022, стр. 370–385. УДК 821.163.41.09-93-1. (M63)

Лола Стојановић је на конкурс предала дипломски и мастер рад. Они на леп начин представљају почетна истраживачка интересовања кандидаткиње, а део мастер рада „Конструкт детињства у одабраним приповеткама Иве Андрића (Интерпретативни и методички аспект)” је и публикован. Мастер рад има методичко усмерење и

интересовање за школско васпитање и образовање. У првом делу рада анализирају се одабаране Андрићеве приповетке („У завади са светом”, „Кула”, „Мила и Прелац”, „Деца”) са наглашеним погледом на конструкт детињства, док је други део истраживања посвећен испитивању утицаја приповетке „Деца” на савременог ученика који се са овим делом сусреће на часу српског језика и књижевности у осмом разреду основне школе. Разматра се улога Андрићеве књижевне имагинације у идентитетском обликовању савременог младог читаоца, са далекосежним последицама и преиспитивањем важних методичких питања. Основна тенденција рада огледа се у усклађивању наставне методологије са савременим књижевно-научним теоријама. У раду је пружен инструктиван поглед на наставу српске књижевности која директно утиче на формирање позитивног идентитета савременог ученика који критички сагледава и вреднује српску књижевност, историјско наслеђе, те се у складу са тим одређује као освешћени појединац.

Из овог истраживања проистекао вредан научни текст у часопису *Књижевна историја* под називом „Конструкт детињства у Андрићевој приповеци „Деца”: интерпретативни и методички аспекти” у којем се методици наставе српског језика и књижевности приступа иновативно, са пуним разумевањем савремених теоријских приступа. У раду се разматра однос приповетке „Деца” и имплицитног читаоца-детета у савременом образовном систему и друштвено-историјском тренутку. Расветљава се како дете разуме текстове који су ушли у корпус лектире и како ово књижевно дело утиче на ученика, на процес идентификације са ликовима/причом/текстом, са нагласком на улогу наставника који ствара услове за овај процес, најпре кроз сопствено сагледавање текста, а потом и начином на који га приближава ученицима на самом часу. Ово питање се разматра са свешћу о идеолошким притисцима, о комерцијализацији многих сегмената живота и о статусу образовања у 21. веку. Основна питања која рад покреће су критичко сагледавање идеолошког концепта друштва у којем јунак приповетке „Деца” одраста, која је улога читаоца-детета приликом сусрета са текстом који има идеолошку подлогу, а која је улога наставника у расветљавању смерова тумачења. Овим радом кандидат Лола Стојановић показује се као перспективни млади истраживач методичар који текст класика Иве Андрића користи као полазиште за промишљање смисла и

функције наставе српског језика у данашњем времену и још значајније, статуса националне књижевности и маргинализоване позиције хуманистике у 21. веку.

Питање идентитета Лоле Стојановић истражује и у раду „(Де)конституција идентитета у *Швабици* Лазе Лазаревића”, Говор јунака разматра се у контексту патријархалне средине чиме се обликује идентитет наративног субјекта и расветљава јунакова интима. Текст указује на промене које наратив *љубави* изазива у формирању идентитета у светлу семиолошке теорије Ролана Барта. Овај рад има релевантну теоријску перспективу и показује способност кандидаткиње да овлада различитим теоријама и да их примени у тумачењу вредних и захтевних књижевних текстова.

У радовима „Преобликовање бајке у драми *Брод за лутке* Милене Марковић” и „Постмодернистичко прекорачење граница жанра: децентрирани женски субјекти у *Крвавој одаји* Анђеле Картер” Лола Стојановић тумачи идентитетско обликовање (екс)центричних књижевних јунака и испитује границе књижевности за децу и младе. У тумачењу драме Милене Марковић разматра се преобликовање бајковне традиције и драмска дезинтеграција препознатљивих бајковних јунакиња. Еротски идентитет јунакиња из бајковне традиције Лола Стојановић тумачи и у раду посвећеном *Крвавој одаји* Анђеле Картер, показујући проблематизацију и дезинтеграцију бајковног жанра који се традиционално доводи у везу са узрасним идентитетом и његово кретање ка антибајци. Ови радови отварају и питања о томе како приступати осетљивим проблемима сазревања младог бића из перспективе образовног система, те да ли (анти)бајка има своје право на образовни процес у оном узрасту у којем људска сексуалност не треба да буде прећутана.

Рад „Маргинализовани субјекти збирке *Гарави сокак*: обрада на часу и рецепција” границе девијантно устројеног идентитета књижевних јунака поставља у методички контекст обраде збирке Мирослава Антића на часу српског језика и књижевности. Испитује се обликовање идеолошки детерминисаног идентитета у књижевном делу, те рецепција ученика у сусрету са овако осетљивом тематиком. Овај рад је проистекао из истраживања спроведеног са ученицима четвртог разреда основне школе, а из којег произилази закључак да је један од основних циљева савремене наставе књижевности да у младим читаоцима активира критичку свест приликом

сагледавања односа Ја и други. Изграђивање отпора према поништавању људскости припадницима било које маргинализоване групе Лола Стојановић у овом раду поставља као основни образовни циљ.

Текст „Постмодернистичке одлике у романима *Фама о бициклистима* Светислава Басаре и *Природни роман* Георгија Господинова” је компаративна студија изникла из обавеза током студија. Рад показује способност критичке аргументације и познавање постмодернистичких теорија. У тумачењу романа *Фама о бициклистима* Светислава Басаре посебан значај посвећен је функцији језика у књижевном, односно документарном тексту, док је на примеру Господиновљевог *Природног романа* показан однос стварности и текста. Истраживањем природе и функције језика (односно говора) у књижевном тексту, Лола Стојановић је већ у раним радовима наговестила склоност ка још једној проблематици важној за њен будући рад у академској настави.

Посебно поље интересовања Лоле Стојановић чини филмска и медијска култура. Будући да овај уметнички медиј чини саставни део исхода прописаних програмима наставе и учења за предмет Српски језик на свим нивоима образовања, а да у теоријско-методичком смислу његове могућности још увек нису детаљно истражене, Лола Стојановић је у томе препознала посебно изазовно подручје за истраживање у контексту савремене наставе језика, књижевности и културе у најширем смислу. Тако се у раду „Функција кадра у дијалогу романа *Нечиста крв* и његове филмске адаптације *Софка*” кандидаткиња бави односом књижевног текста из обавезне школске лектире и његове филмске адаптације. Овај рад сведочи о спремности да се предмету истраживања приступи интердисциплинарно и интермедијално. Тежиште рада огледа се у расветљавању односа текста и његовог филмског читања, стога је у средишту пажње техника јунакињиног самоисказивања, ефекат звучне тишине, као и начин на који слика и тело исписују основне мотиве романа.

Кандидаткиња филмској уметности приступа и у раду „Идеологија и сексуалност у филму *Човек није тица* Душана Макавејева” у којем поново показује и интересовање ка идеолошки обликованим темама, затим ка питањима жанровских прекорачења, идентитета и табуа. Питање идеологије у филмској уметности може се довести у везу са питањем идеологије у савременој култури уопште и њеном дејству на

идентитет публике, а све ово су сфере интересовања кандидаткиње исказане и у другим радовима, као и у будућој докторској дисертацији (о чему сведочи и пријава теме дисертације предате на конкурс). У конкретном раду кандидаткиња показује умеће тумачења и добро познавање теорије филма што је значајно у погледу на филмску уметност иначе, као и на њено коришћење у настави. На овај рад наслониће се и текст „Могућности коришћења анимираног филма у предшколском образовању и разредној настави у Србији – неколико америчких примера”. Реч је о раду који се бави врло занимљивом и релевантном тематиком са циљем квалитетније употребе цртаног филма у предшколском васпитању и образовању, као и у разредној настави. У раду се нуди методички предложак за обраду анимираног филма у вртићу и школи, али се – фокусом на филмолошку анализу одабраних предложака – наглашава да је филмолошко знање васпитача и учитеља важно приликом приближавања анимираног филма деци. Избегава се оптерећење младих гледалаца филмолошким појмовима, а процес учења о филму и филмским средствима прилагођава се живој интеракцији и холистичком учењу којем се тежи у предшколском и раном школском окружењу. Такође, значајна је улога учитеља и васпитача као посредника, „усмеривача” деце ка квалитетнијим филмским остварењима. Тиме се изнова наглашава важност образовања васпитача и учитеља и њихова улога у подстицању филмске писмености код деце. У тексту се методички анализира како подстакнути васпитаче/учитеље да у раду с децом одаберу кључне елементе и исечке из цртаног филма на темељу којих се затим могу осмислiti квалитетне и применљиве активности. Уз одабране филмове се нуди и неколико занимљивих идеја како приступити ређе коришћеном немом филму. Лола Стојановић у овом раду показује одличну упућеност у методички контекст и назначава како би се сусрет деце са филмом могао даље изучавати и подстицати на Факултету за образовање учитеља и васпитача.

Чланком „Књижевни текст и вредности које пружа у предшколском образовању и васпитању” кандидаткиња је настојала да одреди место књижевног текста у новом концепту који предвиђају *Основе програма предшколског васпитања и образовања*. У фокусу рада се налазе одобрани циљеви нових *Основа програма предшколског васпитања и образовања* (2018), са посебним освртом на концепт добробити детета које се подстичу посредством књижевног текста током реализације активности у предшколским групама. У раду се конципира методички модел анализирања бајке

који студенти/васпитачи могу применити у предшколској пракси приликом самосталног припремања усмерених активности у чијем се средишту налази књижевни текст. Методичке поставке овог рада кореспондирају са текстом „Могућности коришћења анимираног филма у предшколском образовању и разредној настави у Србији – неколико америчких примера”, што је посебно приметно у наглашавању улоге васпитача/учитеља као важног посредника у процесу упознавања детета са уметничким делом. Инсистира се на компетенцијама васпитача који најпре бира подстицајне књижевне текстове (цртане филмове) за рад у вртићкој групи, иницира истраживачке процесе и адекватним вођењем усмерава децу ка доживљавању, разумевању и испитивању уметничког дела. Испитује се релација текст – дете са једне стране, а онда и релација васпитач – текст са друге, те предочавају потенцијали књижевног текста за обликовање вредносног система детета на предшколском узрасту. За потребе овог рада кандидаткиња бира књижевне текстове које су студенти Факултета за образовање учитеља и васпитача користили у вртићу вежбаоници, чиме показује тежњу ка интегрисању савремене методичке теорије и вртићке праксе.

Закључак и предлог комисије

На основу изнетих података и увида који из њих произилазе, Комисија је утврдила да кандидат мср **Лола Стојановић**, која од јануара 2019. године ради на Факултету за образовање учитеља и васпитача у Београду, вишеструко испуњава све услове да буде изабрана за сарадника у звању асистента на Факултету за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду а својим научним референцама их и превазилази. Лола Стојановић је током свог рада на факултету постигла запажене резултате у наставном и научном раду. Кандидаткиња се истакла у односу према специфичној природи посла у настави методике и стекла лепо наставно искуство реализујући теоријске вежбе, припремајући студенте за практична вежбања, методичку праксу, пратећи и процењујући студентску активност и испитне часове – једном речју, пратећи студенте у њиховом овладавању теоријским знањима методике, вештинама и умећима. Њен труд и приступ настави студенти су оценили као веома задовољавајући, оценом 4,43.

Поуздани показатељи њеног научног рада јесу објављени радови у високовреднованим домаћим и међународним часописима и зборницима који су у хоризонту уже научне области и предмета за које се бира асистент. Чињеница да Лола Стојановић има више радова у категорији M22 и M23, M51 и M33 убедљиво сведочи да је реч о перспективном младом научнику методичару од којег се очекују вредни научни резултати и доприноси методици наставе српског језика и књижевности.

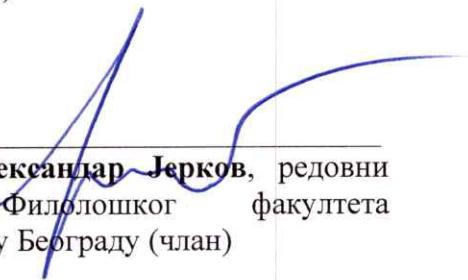
Због свега наведеног комисија има част и задовољство да предложи Наставно-научном већу Факултета за образовање учитеља и васпитача у Београду да мср Лола Стојановић буде изабрана за сарадника у звању асистента за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Факултету за образовање учитеља и васпитача у Београду.

У Београду, 30. 11. 2023. године

Комисија

1.
проф. др Валерија Јанићијевић, ванредни професор Факултета за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду (председник)

2.
проф. др Зона Мркаљ, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду (члан)

3.
проф. др Александар Јерков, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду (члан)

4.

Зорана Опачић

проф. др **Зорана Опачић**, редовни професор Факултета за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду (члан)

5.

Бојан Марковић

доц. др **Бојан Марковић**, доцент Факултета за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду (члан)